

Brussel, 24 oktober 2019
(OR. en)

13432/19

SOC 704
EMPL 535
ECOFIN 938
EDUC 427
SAN 442
GENDER 48
ANTIDISCRIM 43

RESULTAAT BESPREKINGEN

---

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	13171/19
Betreft:	De economie van het welzijn Conclusies van de Raad (24 oktober 2019)

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies van de Raad over bovengenoemd onderwerp, die de Raad Epsco tijdens zijn zitting van 24 oktober 2019 heeft aangenomen.

Conclusies van de Raad over de economie van het welzijn

REKENING HOUDEND MET hetgeen volgt:

1. *De economie van het welzijn* is een beleidsoriëntatie en governancebenadering die tot doel heeft mensen en hun welzijn centraal te stellen in het beleids- en besluitvormingsproces. Hoewel het welzijn van mensen op zichzelf al waardevol is, onderstreept de economie van het welzijn het wederzijds versterkende karakter van welzijn en economische groei. Het in aanmerking nemen van welzijn in alle beleidsmaatregelen is van vitaal belang voor de economische groei, de productiviteit, de houdbaarheid van de overheidsfinanciën op lange termijn en de maatschappelijke stabiliteit van de Unie.
2. Het welzijn van mensen is een hoofddoel van de Europese Unie. De economie van het welzijn legt de nadruk op de *bestaansredenen* van de Unie, zoals verankerd in de Verdragen en in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Het scheppen van een klimaat dat mensen in staat stelt zich volledig te ontplooiën en hun grondrechten uit te oefenen, is een centraal onderdeel van de economie van het welzijn. Tegelijkertijd fungeren duurzame en inclusieve economische groei en veerkracht als katalysatoren voor het welzijn van mensen, samenlevingen en de planeet.
3. *Een horizontale aanpak op basis van sectoroverschrijdende samenwerking tussen verschillende beleidsterreinen* is van fundamenteel belang voor de verwezenlijking van de economie van het welzijn. De noodzaak om sectoroverschrijdende actie te ondernemen is verankerd in het Verdrag betreffende de werking van de EU en in het Europees Sociaal Handvest, en werd in eerdere conclusies van de Raad (2006) genoemd als onderdeel van de *gezondheid op alle beleidsgebieden*-aanpak. Het nastreven van het concept van een "economie van het welzijn" *vereist geen nieuwe bevoegdheden of structuren* voor acties op Unieniveau, maar vergt wel een gecoördineerd en verbeterd gebruik van hun respectieve bevoegdheden door de Unie en haar lidstaten, en vraagt om hernieuwde aandacht voor de belangrijkste drijvende krachten voor het welzijn.

4. De economie van het welzijn is gebaseerd op een gezond en duurzaam economisch beleid. Zij benadrukt het belang van investeren in doeltreffende, efficiënte en billijke beleidsmaatregelen en structuren die iedereen toegang bieden tot openbare diensten, met inbegrip van gezondheidszorg en sociale diensten, langdurige zorg, de bevordering van gezondheids- en preventiemaatregelen, sociale bescherming evenals onderwijs, opleiding en een leven lang leren. Zij legt de nadruk op werkgelegenheid, een actief arbeidsmarktbeleid en gezondheid en veiligheid op het werk, alsmede op fatsoenlijke arbeidsomstandigheden en op maatregelen om het welzijn op het werk te garanderen. De economie van het welzijn staat voor gelijke kansen, gendergelijkheid en sociale inclusie.
5. Een op kennis gebaseerde beleidsvorming vereist duidelijke doelstellingen en het gebruik van een adequate reeks hoogwaardige kwaliteitsindicatoren, uitgebreide effectbeoordelingen en de evaluatie van de kosteneffectiviteit op korte, middellange en lange termijn. Het is algemeen aanvaard dat het bbp alleen geen volledig beeld geeft van het welzijn van de mensen. Daarom zijn verdere samenwerking en intensieve inspanningen in alle sectoren noodzakelijk om de bestaande instrumenten beter te benutten en te verbeteren, en om daarop voort te bouwen met het oog op de ontwikkeling van een gemeenschappelijke aanpak voor het meten van de verschillende dimensies van de economie van het welzijn.
6. Het evenwicht tussen economische groei en sociale vooruitgang vormt de kern van de Europese integratie. Dit is van fundamenteel belang voor een sociale markteconomie die gericht is op volledige werkgelegenheid en sociale vooruitgang, en maakt van de Unie wereldwijd een unicum. De Europese pijler van sociale rechten (hierna *de pijler* genoemd) zet de koers uit voor hernieuwde opwaartse convergentie naar betere levens- en arbeidsomstandigheden in de Unie. Het boeken van concrete resultaten inzake de pijler is een gezamenlijk politiek streven en een gezamenlijke politieke verantwoordelijkheid van de Unie en de lidstaten, en vereist voortdurende vooruitgang en diepgaande maatregelen van beide partijen, overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden. De economie van het welzijn draagt bij tot de doelstellingen en de uitvoering van de pijler conform de nieuwe strategische agenda van de EU (2019-2024). Ook draagt zij bij tot het Europees sociaal model, en emancipeert zij alle mensen door opwaartse sociale en economische convergentie te bevorderen.

7. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling¹ benadrukt dat investeren in betere gezondheid, onderwijs, werkgelegenheid, gendergelijkheid en sociale bescherming voor alle leden van de samenleving bijdraagt tot economische groei. Daarnaast draagt het maatschappelijk rendement dat gepaard gaat met een groter individueel welzijn - waaronder meer vertrouwen, meer maatschappelijke betrokkenheid en sociale cohesie - bij tot de economische groei door een hogere totale factorproductiviteit, grotere financiële en politieke stabiliteit en grotere weerbaarheid tegen negatieve schokken.
8. De economie van het welzijn vormt ook de kern van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties, waarvoor alle lidstaten zich inzetten. In dezelfde lijn erkennen verschillende internationale organisaties, namelijk de Wereldbankgroep², het Internationaal Monetair Fonds³, de Internationale Arbeidsorganisatie⁴ en de Wereldgezondheidsorganisatie⁵, het belang van investeringen in gezondheid, sociale bescherming en onderwijs.

HERINNEREND AAN hetgeen volgt:

9. Een groot aantal Europeanen leeft een voorspoedig leven. Ondanks de verschillen tussen en binnen de lidstaten zijn de mensen in de Unie gemiddeld beter opgeleid, welvarender, gezonder en leven zij langer dan ooit tevoren.

---

¹ De economie van welzijn - Samenvatting van het achtergronddocument van de OESO "Creating opportunities for people's well-being and economic growth" (10414/19); "The Economy of Well-Being" - Achtergronddocument van de OESO (10414/19 ADD 1).

² Het "Human Capital Project".

³ De "Strategy on Social Spending".

⁴ De "Verklaring over de toekomst van werk" ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de IAO.

⁵ Het Handvest van Tallinn (Tallinn Charter on Health Systems for Health and Wealth).

OVERWEGENDE hetgeen volgt:

10. Armoede en uitsluiting van de arbeidsmarkt en uit de samenleving verergeren ongelijkheden en segregatie, wat tot polarisatie en instabiliteit in de samenleving kan leiden. Ondanks de verschillende positieve ontwikkelingen worden mensen die met armoede of sociale uitsluiting worden bedreigd, geconfronteerd met talrijke uitdagingen en een gebrek aan kansen. Een op de vier kinderen in de Unie wordt met armoede of sociale uitsluiting bedreigd. Dakloosheid neemt in een aanzienlijk aantal lidstaten toe en raakt uiteenlopende groepen mensen, vooral in stedelijke omgevingen. Steden kunnen echter ook kansen bieden voor het welzijn van mensen. Adequate inkomenssteun, toegang tot hoogwaardige gezondheidszorg en sociale diensten, langdurige zorg en voor- en vroegschoolse educatie en opvang, betaalbare huisvesting en steun voor integratie en re-integratie op de arbeidsmarkt zijn van essentieel belang om armoede en uitsluiting te voorkomen en aan te pakken en tegelijkertijd gelijke kansen voor iedereen te waarborgen. De sociale economie, sociale innovatie en sociale investeringen spelen ook een belangrijke rol.
11. De veranderende arbeidsmarkt vereist aanpassingsvermogen en gediversifieerde en voortdurend veranderende kwalificaties en vaardigheden. Onderwijs en opleiding spelen zo een sleutelrol bij het bevorderen van het concurrentievermogen, het aanpassingsvermogen en de participatie op de arbeidsmarkt en in de samenleving. Er moeten inspanningen worden geleverd om de toegang voor iedereen tot een leven lang leren en de verwerving van vaardigheden en competenties te vergemakkelijken, teneinde de uitdagingen van digitalisering tot een goed einde te brengen en de kansen van nieuwe vormen van werk te benutten. Klimaatverandering zal gevolgen hebben voor de arbeidsmarkt. De Europese Raad heeft de Raad en de Commissie verzocht vooruitgang te boeken met betrekking tot de voorwaarden, de stimulansen en het faciliterend kader die er moeten komen om te zorgen voor een transitie naar een klimaatneutrale EU in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs, die onder andere het Europese concurrentievermogen zal vrijwaren, en rechtvaardig en sociaal evenwichtig zal zijn, rekening houdend met de nationale omstandigheden van de lidstaten. Voor de werkgelegenheid brengt de transitie naar klimaatneutraliteit zowel kansen als uitdagingen met zich mee.

12. Kwetsbare groepen en mensen die met uitsluiting worden bedreigd, krijgen vaak te maken met moeilijkheden op de arbeidsmarkt en in de samenleving en kunnen bijzondere behoeften hebben op de werkvloer en in het beroepsleven. Het non-discriminatiebeginsel is van fundamenteel belang om in deze behoeften te voorzien. De integratie van mensen met een beperking in het arbeidsproces en in de samenleving als geheel is in overeenstemming met het beginsel van fatsoenlijk werk en de mensenrechten. Daarnaast biedt een lange levensduur mogelijkheden voor de arbeidsmarkt en de economie, en zijn er begeleidende maatregelen nodig die alle mensen in staat stellen een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving en aan het beroepsleven.
13. Een eerlijke beloning, billijke en goede arbeidsvoorwaarden, hoogwaardige banen, respectvolle werkplekken en non-discriminatie op het werk zorgen voor gelijke toegang tot de arbeidsmarkt en voor de mogelijkheid om op de arbeidsmarkt te blijven, voorkomen vroegtijdige pensionering en zorgen ervoor dat de vaardigheden van de hele beroepsbevolking worden benut. Een adequate bescherming van de sociale rechten en van het beroepsleven versterkt de sociale dimensie van de Unie en speelt een belangrijke rol bij het bestrijden van ongelijkheid en armoede onder werkenden. Billijke en goede arbeidsvoorwaarden en adequate sociale bescherming moeten ook in nieuwe vormen van werk worden geboden. Veilige en gezonde werkplekken leiden tot een hogere productiviteit, een grotere tevredenheid van de werknemers en een langer arbeidsleven, en voorkomen ook arbeidsgerelateerde ziekten en ongevallen en de hoge kosten die zij met zich meebrengen. De sociale partners spelen een belangrijke rol bij het uitstippelen van dit beleid.
14. Het bevorderen van gendergelijkheid, het verbeteren van de arbeidsmogelijkheden voor vrouwen, het waarborgen van het beginsel van gelijke beloning voor gelijkwaardige arbeid, het faciliteren van een betere combinatie van werk, zorg en privéleven voor vrouwen en mannen, en het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen zijn van essentieel belang voor duurzame en inclusieve economische groei, sociale cohesie en welzijn. Het dichten van de genderkloof op het gebied van werkgelegenheid, loon en pensioenen en het versterken van de economische empowerment van vrouwen worden beschouwd als voorwaarden voor een rechtvaardigere en inclusievere economie.

15. Goed opgezette, adequate en duurzame stelsels voor sociale bescherming voor iedereen kunnen effectief zijn voor de bescherming van individuen. Investerings in stelsels voor sociale bescherming leveren op lange termijn waardevolle sociale en economische resultaten op. Sociale bescherming draagt bij tot sociaal-economische veerkracht en tot het menselijk kapitaal. Voorts kunnen dergelijke systemen betere resultaten op de arbeidsmarkt opleveren door de overgang van arbeid naar opkomende en dynamische sectoren van de economie te ondersteunen.
16. Onderwijs, opleiding en een leven lang leren zijn essentiële welzijnsmaatregelen. Onderwijs en opleiding, die toegankelijk, van hoge kwaliteit en inclusief zijn, zijn van fundamenteel belang voor samenlevingen en economieën die moeten inspelen op en profijt trekken van veranderingen. Investeren in onderwijs en opleiding heeft grote economische en sociale voordelen; het ondersteunt economische stabiliteit en groei en levert ook een belangrijke bijdrage aan de veerkracht van onze economieën en samenlevingen en hun toekomstige welvaart.
17. De uitdagingen voor het welzijn van de mensen kunnen het best worden verzacht als zij worden aangepakt in een vroeg stadium en *gedurende het hele leven*. Deze maatregelen omvatten onder meer kwaliteitsvolle en betaalbare prenatale zorg, voor- en vroegschoolse educatie en opvang, de bevordering van een gezonde levensstijl, met inbegrip van lichaamsbeweging en gezonde voeding, evenals preventieve maatregelen en stimulerende omgevingen. Investerings in gezondheidsvaardigheden zijn belangrijk om mensen in staat te stellen gezonde keuzes te maken.

18. De toegang voor iedereen tot gezondheidszorg, langdurige zorg, gezondheidsbevordering en ziektepreventie geboden door een duurzaam gezondheidszorgstelsel, zijn essentiële elementen voor welzijn, die tevens de ongelijkheid op gezondheidsgebied verminderen en zo bijdragen tot de economie en de samenleving. Investerings in gezondheidsbeveiliging dragen bij tot het doeltreffend en tijdig voorkómen en opsporen van en reageren op gezondheidsbedreigingen. Antimicrobiële resistentie, terughoudendheid tegenover vaccinatie, het toenemende aantal rampen als gevolg van de klimaatverandering en ziekte-uitbraken kunnen grote schade toebrengen aan de volksgezondheid en de nationale economieën. Verhoogde vaccinatiedekking is een kosteneffectieve maatregel waarmee vele overdraagbare ziekten kunnen worden voorkomen. Meer inspanningen voor het bevorderen van een goede geestelijke gezondheid en van de preventie, vroegtijdige diagnose, behandeling en het uit de taboesfeer halen van psychische aandoeningen, kan het leven van miljoenen Europeanen verbeteren en bijdragen tot niet-discriminerende werkomgevingen en betere arbeidsomstandigheden, en dus tot een sterkere economie.
19. De voortdurende groei van de kosten van de gezondheidszorg vormt een uitdaging voor de nationale economieën in alle Europese landen. Het is daarom van cruciaal belang dat een positieve invloed wordt uitgeoefend op de gezondheidsdeterminanten op sociaal, commercieel, economisch en milieugebied en de ziektelast van niet-overdraagbare ziekten, en dat daarbij rekening wordt gehouden met risicofactoren zoals een slecht voedingspatroon of ongezonde voeding, gebrek aan lichaamsbeweging en het schadelijk gebruik van alcohol en tabak. Om de consumptie en het gedrag te sturen, kunnen er belastingmaatregelen worden gebruikt.
20. De tekorten en hoge prijzen van een aantal medische hulpmiddelen en geneesmiddelen in combinatie met inefficiënt gebruik van generieke en biosimilaire geneesmiddelen, kunnen de duurzaamheid en financiering van nationale gezondheidszorgstelsels bedreigen. Het is van essentieel belang de toegang tot en de kosteneffectiviteit van geneesmiddelen, de patiëntveiligheid en de continuïteit van de behandeling te verbeteren. Voorts is het belangrijk dat de beleidsdiscussies over de betaalbaarheid en de toeleveringszekerheid worden voortgezet.

21. Technologische ontwikkelingen, met name digitalisering en kunstmatige intelligentie, veranderen de manier waarop het welzijn van mensen kan worden bevorderd en de gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening worden geleverd. Dit kan de kosteneffectiviteit, efficiëntie en kwaliteit van diensten verbeteren en ongelijkheid in de toegang tot en de resultaten van gezondheidszorg tegengaan. Het is belangrijk de toegang van mensen tot hun eigen gezondheids- en sociale gegevens te verbeteren en hen bewust te maken van het belang van de bescherming van deze gegevens. Voor de verbetering van de volksgezondheid, onderzoek en innovatie is het essentieel dat gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die gezondheids- en sociale gegevens bieden, met volledige inachtneming van de toepasselijke gegevensbeschermingsregels en ethische beginselen.
22. Het Europees Semester biedt een kader voor de coördinatie van het economisch beleid van de lidstaten en is een belangrijk instrument voor het toezicht op de uitvoering van de Europa 2020-strategie en de belangrijkste gebieden die onder de pijler vallen. Het aantal specifieke aanbevelingen inzake sociaal beleid en beleid op het gebied van werkgelegenheid, onderwijs, opleiding en gelijkheid, inzake gezondheids- en langdurige zorg, pensioenen, armoede en sociale uitsluiting is geleidelijk toegenomen; tegenwoordig heeft bijna de helft van de aanbevelingen betrekking op deze onderwerpen. Goed doordacht en duurzaam beleid op sociaal, werkgelegenheids-, onderwijs- en gezondheidsgebied en gendergelijkheid zijn onontbeerlijk voor duurzame en inclusieve economische groei op lange termijn. Sectoroverschrijdende samenwerking en een goed evenwicht tussen dit beleid en het economisch beleid spelen dus een belangrijke rol in het Europees Semester.
23. Structurele hervormingen vallen onder de verantwoordelijkheid van de lidstaten. De structuurfondsen van de Unie kunnen verdere duurzame ontwikkelingen in het welzijnsbeleid van de lidstaten ondersteunen. Deze middelen kunnen worden aangewend voor het bevorderen van maatregelen van de lidstaten, zoals vastgesteld in de geïntegreerde richtsnoeren voor economisch en werkgelegenheidsbeleid en de landspecifieke aanbevelingen van het Europees Semester.

24. Het is daarom van doorslaggevend belang dat de Unie een nieuwe langetermijnstrategie voor de periode na 2020 ontwikkelt en zorgt dat zij de meest concurrerende, sociaal inclusieve en klimaatneutrale economie ter wereld wordt, die uitdrukking geeft aan de economie van het welzijn. De Unie moet wereldwijd leiderschap tonen door een ambitieuze en evenwichtige nieuwe horizontale strategie vast te stellen die in overeenstemming is met de toezeggingen in het kader van de pijler en van de Agenda 2030 van de VN.

VERZOEKT de Raad van de Europese Unie de lidstaten om:

25. een sectoroverschrijdende beoordeling van de effecten van welzijn te ONTWIKKELEN voor een sterkere, op kennis gebaseerde, beleids- en besluitvorming.
26. te OVERWEGEN gebruik te maken van welzijnsgerelateerde indicatoren voor het toezicht op en de verslaglegging over de nationale begrotingsprocedures en ten behoeve van een op kennis gebaseerde besluitvorming. Al deze indicatoren moeten naar geslacht worden uitgesplitst.
27. de arbeidsmarktparticipatie OP TE VOEREN door specifieke steunmaatregelen gericht te gebruiken voor mensen die van de arbeidsmarkt zijn uitgesloten of dit dreigen te worden, in overeenstemming met de aanpak van actieve inclusie.
28. ERVOOR TE ZORGEN, in het licht van de nationale omstandigheden, dat iedereen toegang heeft tot adequate sociale bescherming en tot hoogwaardige, betaalbare en duurzame diensten.
29. hun sectoroverschrijdende activiteiten al in een vroeg stadium en gedurende het gehele leven van mensen te RICHTEN OP de aanpak van problemen op het vlak van welzijn, met in gedachten de voordelen die het bevorderen van de volksgezondheid en preventieve maatregelen oplevert.
30. een alomvattend beleid op het gebied van een leven lang leren en de vaardigheids- en competentie-ontwikkeling gedurende het gehele leven te BEVORDEREN.

31. structurele hervormingen met het oog op een betere sociale inclusie, burgerparticipatie en sociaal-economische weerbaarheid te BEVORDEREN.
32. het sectoroverschrijdend perspectief te VERSTERKEN in de beleidsstandpunten die worden ingenomen in de verschillende voorbereidende instanties van de Raad die betrokken zijn bij het Europees Semester, met het oog op een evenwichtige horizontale analyse, in overeenstemming met het concept van de economie van het welzijn.

VERZOEKT de Raad de lidstaten en de Europese Commissie, conform hun respectieve bevoegdheden, rekening houdend met nationale omstandigheden en met inachtneming van de rol en de autonomie van de sociale partners, **om**:

33. een perspectief voor een economie van het welzijn horizontaal OP TE NEMEN in het nationale en Uniebeleid en mensen en hun welzijn centraal te stellen in beleidsontwikkeling.
34. empirisch onderbouwde en doeltreffende beleidsmaatregelen op nationaal en Unieniveau UIT TE VOEREN om gemeenschappelijke problemen inzake welzijn op te lossen.
35. TE BLIJVEN WERKEN aan de uitbanning van armoede, met name door de armoede onder kinderen en de intergenerationele overdracht van armoede aan te pakken, ook door mogelijke nieuwe maatregelen te bekijken.
36. het ontwerpen en uitvoeren van maatregelen waarmee dakloosheid wordt erkend en aangepakt VOORT TE ZETTEN en de toegang tot betaalbare huisvesting voor iedereen te BEVORDEREN.
37. sectoroverschrijdende samenwerking TE BEVORDEREN en de rol van sociaal beleid en beleid op het gebied van werkgelegenheid, gezondheid en onderwijs in het kader van het Europees Semester te versterken.
38. horizontale analyses TE VERRICHTEN in het kader van het Europees Semester om brede langetermijnbeleidspectieven te ontwikkelen en evenwichtige beleidsaanbevelingen te doen.

39. VERDER TE GAAN met het ontwikkelen van nauwgezette kwantitatieve en kwalitatieve gegevensverzamelings- en statistische methoden voor het meten en regelmatig monitoren van het welzijn van mensen, teneinde samen met de economische indicatoren in het kader van het Europees Semester een alomvattende analyse te kunnen bieden als basis voor beleids- en besluitvorming.
40. de uitvoering van de beginselen van de pijler TE BEVORDEREN als een belangrijke stap richting de totstandbrenging van de economie van het welzijn.
41. de voordelen van digitalisering voor het welzijn van mensen TE WAARBORGEN, bijvoorbeeld door de werkzaamheden rond innovatieve, met veiligheid in gedachten ontworpen digitale oplossingen voor de het bevorderen van gezondheid, gezondheidszorg en sociaal beleid te versnellen, door - waar van toepassing - de bestaande initiatieven voor de interoperabele, grensoverschrijdende uitwisseling van gegevens over gezondheid en sociale bescherming te versterken, en door innovatieve gegevenstechnologieën, met inbegrip van kunstmatige intelligentie, in te zetten, met inachtneming van de regels inzake gegevensbescherming, gegevensbeveiliging en aanverwante ethische beginselen, en de digitale inclusie TE BEVORDEREN.
42. TE ANTICIPEREN op de gevolgen van demografische veranderingen, vooral de veranderingen ten gevolge van vergrijzing en een langere levensduur, en gezond en actief ouder worden in alle beleidsmaatregelen TE BEVORDEREN.
43. UITVOERING TE GEVEN aan concrete en doeltreffende maatregelen, die verder gaan dan het huidige EU-actieplan "De loonkloof tussen mannen en vrouwen aanpakken", om de genderkloof op het gebied van werkgelegenheid en loon te dichten, en de gevolgen ervan voor de genderkloof op het vlak van pensioenen AAN DE ORDE TE STELLEN.
44. een hoog niveau van toegankelijke, betaalbare en kwaliteitsvolle voor- en vroegschoolse educatie en opvang TE BEVORDEREN in overeenstemming met de doelstellingen van de Europese Raad van Barcelona van 2002 voor kinderopvangvoorzieningen en de aanbeveling van de Raad betreffende stelsels voor kwaliteitsvolle voor- en vroegschoolse educatie en kinderopvang van 2019.
45. de rol van de sociale economie, sociaal ondernemerschap en sociale innovatie TE VERSTERKEN bij het bevorderen van sociale inclusie, het scheppen van en toegang tot hoogwaardige banen en sociale investeringen.

46. nauw SAMEN TE WERKEN met Europese en nationale sociale partners en het maatschappelijk middenveld om de economie van het welzijn door een doeltreffende sociale dialoog en een dialoog met de burgers te bevorderen.

VERZOEKT de Raad de Europese Commissie om:

47. bij het verstrijken van de Europa 2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei een nieuwe langetermijnstrategie voor de Unie VOOR TE STELLEN die ervoor moet zorgen dat de Unie de meest concurrerende en sociaal-inclusieve klimaatneutrale economie ter wereld wordt.
48. een mededeling UIT TE BRENGEN over de economie van het welzijn, met de nadruk op de wisselwerking tussen welzijnsbeleid en economische groei, evenwichtige sectoroverschrijdende samenwerking tussen de verschillende beleidsterreinen, een op kennis gebaseerde aanpak en op preventieve maatregelen en vroegtijdige interventies ter ondersteuning van de uitvoering van de pijler en de Agenda 2030 van de VN.
49. de beoordeling van de effecten van wetgevingsinitiatieven en belangrijke beleidsinitiatieven inzake welzijn, waaronder economisch beleid TE VERSTERKEN.
50. het strategisch EU-kader voor gezondheid en veiligheid op het werk TE HERZIEN, rekening houdend met de veranderende arbeidswereld.
51. een op zichzelf staande Europese strategie voor gendergelijkheid VAST TE STELLEN en gendermainstreaming en genderbudgettering - en de doeltreffende uitvoering daarvan - op alle beleidsterreinen TE VERSTERKEN.
52. de Europese samenwerking op onderwijs- en opleidingsgebied TE BEVORDEREN om van Europa de toonaangevende lerende samenleving op wereldvlak te maken, door te staan voor een cultuur die mensen en samenlevingen stimuleert, in staat stelt en motiveert om te leren, op alle niveaus, in alle vormen van onderwijs en opleiding en in alle levensfasen.

53. nieuwe initiatieven voor gehandicaptenbeleid TE ONTWIKKELEN die verder gaan dan de Europese strategie inzake handicaps 2010–2020.
54. OPNIEUW IN TE ZETTEN OP de integratie van de Roma door nieuwe beleidsinitiatieven te ontwikkelen, waaronder de vaststelling van een Europese kaderstrategie voor de periode na 2020.
55. de lidstaten met passende maatregelen die onder haar bevoegdheid vallen, TE ONDER-STEUNEN bij hun inspanningen om de duurzaamheid en de beschikbaarheid van gezondheidsdiensten, waaronder de toegang tot geneesmiddelen en medische hulpmiddelen, te verbeteren.
56. een Uniestrategie inzake geestelijke gezondheid VOOR TE STELLEN, met aandacht voor de sectoroverschrijdende effecten van verschillende beleidsmaatregelen op dit vlak.
57. een Europees actieplan voor de bestrijding van kanker VOOR TE STELLEN, om de lidstaten te ondersteunen bij hun inspanningen om onder meer kanker te voorkomen en om in vroegtijdige diagnose en behandeling te voorzien, en het leven van patiënten en mensen die kanker hebben overleefd, te verbeteren.

VERZOEKT de Raad het Comité voor de werkgelegenheid en het Comité voor sociale bescherming om:

58. de dimensie van de economie van het welzijn TE INTEGREREN in hun overwegingen over beleidsterreinen die onder hun bevoegdheid vallen.
59. een nauwe samenwerking met elkaar, met het Comité voor de economische politiek en met andere relevante voorbereidende instanties van de Raad die met name bevoegd zijn op het gebied van gezondheid en onderwijs TE CULTIVEREN, ten behoeve van een evenwichtige horizontale analyse.
60. in samenwerking met de EU-instellingen TE BLIJVEN WERKEN aan het verbeteren en ontwikkelen van betrouwbare en internationaal vergelijkbare indicatoren voor het meten en monitoren van het welzijn van mensen in de Unie, daarbij rekening houdend met de landspecifieke context en het werk van andere relevante internationale actoren.